

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.628/2019/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. **pártfogó ügyvéd neve** pártfogó ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (tartózkodási helye: **felperes tartózkodási helye, és annak címe**) felperesnek - dr. **jogtanácsos neve** kamarai jogtanácsos (**alperesi jogtanácsos címe**) által képviselt **alperes neve** alperes ellen **személyiségi jog megsértése** miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2019. május 22. napján meghozott 26.P.20.072/2018/42. számú ítélete ellen a felperes 44. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének első- és másodfokú eljárásban felmerült díját a teljes egészében pervesztes felperes, míg a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében 3.680.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az érvényesített jog ténybeli alapjaként előadta, hogy 2012. január 16. és 2012. december 25. között a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, 2013. november 18. és november 29. között az Állampusztai Büntetés-végrehajtási Intézetben volt fogvatartott. A fogvatartás során összesen 331 napon keresztül egyik bv. intézetben sem biztosították részére a zárkákban az előírt mozgásteret, és fél éven keresztül a WC helyisége csak függönnyel volt leválasztva. Emiatt embertelen és megalázó bánásmódnak volt kitéve, és sérült az emberi méltósága. Mivel a 2013. CCXL. törvény (Bv.tv.) alapján a büntetések, az előzetes letartóztatás végrehajtása az állam feladata, a személyiségi jogok védelmét is az alperesnek kell biztosítani.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Érdemi védekezésében egyrészt arra hivatkozott, hogy - figyelemmel a jogsértés felperes által megjelölt időpontjára - a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései nem alkalmazhatók. Másrészt kifejtette, hogy az állam nem közvetlenül, hanem a büntetés-végrehajtási (bv.) szervek útján gondoskodik a büntetések végrehajtásáról, mely feladat közjogi jellegű, ellátása jogszabályok által meghatározott, az elítélt és az állam között közvetlen polgári jogi jogviszony nem jön létre. Az állam vagyoni jogviszonyok alanyaként jogszabályi rendelkezés hiányában nem felel egyetlen

szerve, szervezete kárt okozó magatartásáért, mulasztásáért. Vitatta, hogy a felperest bármilyen sérelem érte és a sérelemdíj mértékét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 92.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes teljes egészében pervesztes, és a 220.800 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a Ptk. hatálybelépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 54. §-a szerint a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit a hatályba lépését követően tanúsított károkozó magatartás - ideértve a mulasztást is - esetén kell alkalmazni. A keresetben megjelölt időszak a Ptk. hatályba lépése előtti, ezért az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) szabályait kell alkalmazni. Ennek azonban a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége, mert a felperest az alperessel szemben az érvényesíteni kívánt jog nem illeti meg. A fogvatartottak ugyanis kizárólag a bv. intézetekkel mint önálló jogi személyiségű szervezetekkel állnak jogviszonyban, így közvetlenül az államot nem perelhetik, kizárólag a bv. intézetekkel szemben léphetnek fel. A fogvatartottak felé közvetlenül az egyes bv. intézetek tartoznak felelősséggel a jogszabályi kötelezettségek teljesítéséért. A keresetben hivatkozott Bv.tv. arról rendelkezik, hogy ezeknek a kényszerintézkedéseknek a végrehajtása az állam feladata, azonban önmagában ez - egyéb konkrét felelősséget alapító jogszabályi rendelkezés hiányában - az állam önálló felelősségét nem teremti meg. Mivel a kereset a keresetösségi jog hiánya miatt elutasítandó volt, a szakértői bizonyítást is szükségtelennek ítélte.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresetének teljesítését kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára utasítására irányult.

Kiemelte, hogy álláspontja szerint az alperes felelősségének alapjául megjelölt Bv.tv. a helyes jogszabályi alap, mely szerint az előzetes letartóztatás és a szabadságvesztés büntetés végrehajtása az alperes feladata. Mivel az elsőfokú bíróság keresetösségi jog hiányában utasította el a keresetet, a szakértői bizonyítási indítványának nem adott helyt, emiatt pedig nem tárta fel kellően a tényállást.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban pontosítja, hogy a felperes előzetes letartóztatását 2012. január 16. és december 10. között, elzárását 2012. december 11. és december 25. között a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, majd elzárását 2013. november 18. és november 29. között az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben hajtották végre.

A felperes fellebbezése a keresetet teljes egészében elutasító elsőfokú ítélet megváltoztatására és a keresete teljesítésére irányult, ezért annak nem volt az 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, és emiatt az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet teljes egészében bírálta felül.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével, annak indokaival teljes mértékben egyetértett. A helyes indokokat nem ismétli meg, azokra a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csak visszautal.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki.

A felperes a keresetében az előzetes letartóztatás, illetve elzárás végrehajtása, azaz a közhatalmi jogkör gyakorlása során 2012. és 2013. évben okozott személyiségi jogsérelem miatt érvényesített igényt. A Ptk. 8. § (1) bekezdése szerint a Ptk. személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó rendelkezéseit a hatályba lépését követően történt jogsértésekre kell alkalmazni, míg a (2) bekezdés szerint a Ptk. hatálybalépése előtt megsértett személyhez fűződő jogok alapján érvényesíthető polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. A felperes által megjelölt jogsértés idején hatályos jogszabály az rPtk. volt, ezért a kereset elbírálása során az rPtk. 84. § (1) bekezdés e) pontját, 339. § (1) és 349. § (1) bekezdését kellett együttesen alkalmazni.

Az rPtk. 349. § (1) bekezdése szerinti felelősség alanya a közhatalmat gyakorló jogi személy, azaz a közhatalmi jogkör gyakorlása során okozott vagyoni és nem vagyoni kárt a közhatalmi tevékenységet végző, illetve elmulasztó jogi személy köteles megtéríteni. A felperest állítása szerint ért jogsérelem idején hatályos, a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. 116. § (1) bekezdése szerint az előzetes letartóztatást, a 122. § (2) bekezdése szerint az elzárást a büntetés-végrehajtási szervezet hajtja végre. Az pedig tény, hogy ennek megfelelően 2012. január 16. és 2012. december 10. között az előzetes letartóztatást, majd 2012. december 11. és december 25. között az elzárást a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, 2013. november 18. és november 29. között pedig az elzárást az Állampisztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet hajtotta végre, azaz a fogvatartással kapcsolatos közhatalmi jogkört ezek a bv. intézetek gyakorolták, így az ennek során okozott jogsértésekért ők tartoznak kártérítési felelősséggel. Az alperest a terhére kárfelelősséget alapító, azt rá hárító anyagi jogi norma hiányában az önálló jogi személyiséggel rendelkező bv. szervek által okozott károkért, így a nem vagyoni károkért helytállási kötelezettség nem terheli, ezért vele szemben alappal a felperes a közhatalom gyakorlása során okozott jogsérelem miatt igényt nem érvényesíthet.

Ebből következik az is, hogy a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás szükségtelen volt, ezért a felperes másodlagos fellebbezési kérelmét sem lehetett teljesíteni.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért az ítéletábra a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére. Az alperes másodfokú perköltsége jogi képviselőjének munkadíja volt, melyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján állapított meg. A másodfokú bíróság a felperes költségmentessége folytán az állam által előlegezett fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a, míg a pártfogó ügyvédje díjának viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

, 2019. december 5.

. Hóbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Gyuris Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Szabó Csilla s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl: